

Danielle van Dijk

Maria Magdalena,
de Lady van
Glastonbury en Iona

*Over de oudste wortels
van het Keltisch christendom*

cichorei

Opgedragen aan mijn prachtige kinderen:
Wouter, Guido, Michiel, Rense en Iris
– en aan alle kinderen van de toekomst

Motto:

‘Ga dan met mij mee’, sprak Brigit tegen de andere goden,
‘want ik ga mijn mantel over de aarde uitspreiden,
omdat zij van de schoonheid heeft gedroomd’
Uit een Keltisch scheppingsverhaal

Dijk, Danielle van

Maria Magdalena, de Lady van Glastonbury en Iona ; over de oudste wortels van
het Keltisch christendom / Danielle van Dijk – Amsterdam: Cichorei
ISBN 978 94 91748 72 1
NUR 720

Afbeelding omslag: Keltisch Zonnekruis met het hoofd van Jezus-Christus erop,
Glendalough, Ierland.

Omslagontwerp, redactie, layout en zetwerk: Jaap Verheij
© Danielle van Dijk / Uitgeverij Cichorei, Van Beuningenvleugel 15-2, 1051 VS
Amsterdam, 2018

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt, door
middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook, zonder
voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

*No part of this book may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or
any other means, without written permission from the publisher.*

Inhoud

Inleiding	9	
De opbouw van het boek		11
Bijzondere reisgids		12
Met een open blik		12
1 Het meest oorspronkelijke christendom		14
Inleiding		14
Vaticaanse kardinaal bevestigt dat Maria Magdalena naar Glastonbury ging		15
Woorden van Jezus		16
Daden van Jezus		17
Hoogste energie van de kosmos		19
Jezus en Maria Magdalena; Christus en Sophia		20
Waarom Jezus getrouwd was met Maria		26
Het Heilig Huwelijk of de Hieros Gamos		26
De Hieros Gamos van Jezus en Maria		29
Jezus en 'de vrouw'		34
Jezus' opvatting over het huwelijk		38
Opdracht aan Maria		39
Het zwagerhuwelijk		41
Wie was Jacobus?		44
Jezus, Maria Magdalena en de kennis van de ingewijden		50
Wijsheid		55
Moeder van het Al		61
2 De Kelten en hun beschaving		66
Een zo betrouwbaar mogelijk beeld		67
Een oud, Keltisch scheppingsverhaal uit Ierland		73
De natuur is bezielde		80
De Keltische feesten van de vier seizoenen		83
Grote godinnen		88
Sterke vrouwen		89
3 De invloed van Egypte en de Feniciërs		93
Egyptische invloed op Ierland en Schotland		93
Fenicië, vazalstaat van Egypte		95
Oude contacten tussen Galilea en Britannia		96

4	De belangrijke ingewijden op aarde kenden elkaar	99
5	Jacobus en Maria Magdalena in Glastonbury	106
	De Heilige familie en de koningshuizen van Britannia	106
	Twaalf hiden land en onschendbaarheid	114
	Waarom naar Glastonbury?	116
6	Werkelijkheid en legenden rond Glastonbury	123
	The hawthorn	123
	Jozef van Arimathea en de twee kruikjes	129
	Jozef van Arimathea en de Graal	140
	Chalice Well	144
	Een kleine historie van Glastonbury	147
7	De verspreiding van het Keltisch christendom	161
	De eerste Keltische christenen	161
	De kinderen van Caractacus: St. Cyllin, Eurgain, Gladys en Linus	161
	Ierland en het Keltisch christendom	165
	Keltische bisschoppen uit Britannia en Gallië kenden elkaar	168
8	Het Schotse eiland Iona, centrum van de Keltisch-christelijke ingewijden	171
	Het geheim van Iona	171
	Kilmore Church op het Schotse eiland Mull	177
	Fraaie legende: Christus komt terug als vrouw op Iona	178
	St. Martin's Cross	181
	Eigen bezoek aan Iona	181
	Een kleine greep uit de geschiedenis van Iona	183
	The Book of Kells	185
	St. Mary's Cathedral	186
	Vikingen en Reformatie	187
	Intermezzo: Een kleine geschiedenis van het christendom	188
	Het Romeinse Rijk valt uiteen	188
	Grieks-orthodox en Russisch-orthodox	192
	Andere christelijke gemeenten	192
	Kolonisatie en missionarissen – Europese landen eigenen zich de wereld toe	193
	Oude wijsheid verdwijnt	194
	Esoterische wijsheid uit de gnosis	196

9	De meest bekende heiligen	198
	St. Patrick (387-461)	198
	St. Bridget (453-525)	207
	St. Columba (521-597)	225
	St. Willibrord (658-739)	227
	Keltisch-christelijke erfenis van St. Willibrord: Utrecht en het Bilts Hoogkruis	229
10	De belangrijkste bevindingen en een fraai beeld	241
	Het oude Keltische christendom	241
	Het Keltisch christendom en de katharen in Zuid-Frankrijk	243
	Katharen en tempeliers	244
	De cirkel is rond	245
	Toegift: ontdekkingen in het museum van de Abbey	246
11	Routebeschrijvingen van de belangrijkste plekken	256
	St. Mary's Catholic Church	256
	St. Mary Magdalene Chapel en Almhouses	256
	Glastonbury Abbey en St. Patrick's Church	257
	St. John's Church	257
	Chalice Well, White Spring en Glastonbury Tor	258
	Gog en Magog	260
	Wearyall Hill	260
	Bride's Mound	260
	Chalice Hill	261
	Well's Cathedral en het prachtige Jesse-venster	261
	Nawoord	269
	Bijlage – Synopsis van het Keltisch christendom	271
	Literatuur	274
	Aantekeningen	277

Afb. 1 Jezus en Maria Magdalena, glas-in-loodraam, Stephen Adam (1847-1910), Kilmore Church, Dervaig, the Isle of Mull, Schotland.

Inleiding

Na jarenlang onderzoek kwam ik op het spoor dat Maria Magdalena niet alleen naar Zuid-Frankrijk is gevlucht na de dood van Jezus, maar ook naar Glastonbury in Zuid-Engeland.

Zij ging volgens meerdere historische bronnen, waaronder een bron uit het Vaticaan zelf, in 35 na Christus met Jozef van Arimathea en twaalf Nazareense discipelen mee naar Glastonbury in Britannia. In 35 na Christus heersten de Romeinen nog niet in Glastonbury; Maria Magdalena was daar veilig. Zij droeg daar – samen met anderen – het allereerste christendom uit. In 43 veroverden de Romeinen Britannia en moest ze opnieuw vluchten. Nu ging ze naar Zuid-Frankrijk. Vele christenen van het eerste uur vluchtten in datzelfde jaar naar Ierland en Schotland, gebieden die de Romeinen nooit veroverd hebben. Zo bleef veel van het meest oorspronkelijke christendom bewaard in het Keltisch christendom uit Ierland en delen van Britannia.

Ik ontdekte dat er in de tijd van Jezus oude banden waren tussen Britannia en Galilea. Jezus zelf ging als jongetje al met zijn oudoom Jozef van Arimathea mee naar de tinmijnen in Cornwall. Daar zijn veel legenden over en zelfs liederen. Is Jezus later, als rabbi en meester, ook in de oude mysteriescholen van de Keltische druïden geweest? En ging hij misschien ook naar de heilige Keltische krachtplaatsen, zoals Stonehenge en Iona? Zou Maria Magdalena gedurende de acht jaar (35-43) van haar verblijf in Glastonbury ook op andere heilige plaatsen zijn geweest? Intrigerende vragen die mij op onderzoek uit deden gaan.

De aanleiding voor het ontdekken van deze verborgen geschiedenis was een bijzonder glas-in-loodraam, dat ik tegenkwam in een van de Engelse boeken over Maria Magdalena. Ik wilde dit raam per se zelf zien en reisde met mijn man Peter naar The Isle of Mull in Schotland, waar in Dervaig, een klein dorpje in het noorden van dit Schotse eiland, een kerkje staat met een Iers- Keltische toren erop: Kilmore Church.

Het glas-in-loodraam raakte me. Ik heb geruime tijd op een houten bankje in het kerkje gezeten, kijkend naar dit raam. Afdwalend met mijn ogen naar de andere ramen en de muren van het kerkje zag ik op de muur boven het altaar een op Keltische wijze gevlochten Davidster geschilderd naast een gelijkbenig kruis – teken van het andere christendom – volkomen gelijkwaardig in grootte en kleur. Wat had dit te betekenen?

Afb. 2 Kilmore Church in een verlaten streek, Dervaig, the Isle of Mull, Schotland. De toren is typerend voor het Ierse Keltische christendom.

Het bleek – zo stond in een plaatselijk boekje over Kilmore Church – dat deze kerk verbonden was met het Schotse eiland Iona en dat het plaatsje Dervaig vroeger schatplichtig was aan de grote abdij van Iona. Dat gaf me direct een reden om diezelfde week nog af te reizen naar Iona, waar ik in het museum een fascinerende ontdekking deed.

Het jaar daarop reisden we af naar Ierland. Dit boek gaat ook over de druiden in Ierland en de eerste Keltische christenen in Schotland en op het eiland Iona. De Kelten komen uitvoerig in beeld met hun wijsheid, geloof en levenswijze. De Kelten waren immers degenen die Maria Magdalena en Jozef van Arimathea in Glastonbury hartelijk ontvingen. Zij stonden kennelijk open voor de woorden en levenswijze van Jezus. Jozef van Arimathea kreeg zelfs twaalf hides land waarover hij van de Keltische koning Caractacus geen belasting hoefde te betalen. Waarom was dat? Kortom: genoeg stof voor een nieuw boek.

In 2012 kwam mijn boek *Maria Magdalena, vrouw naast Jezus; een zoektocht naar het verborgen christendom* uit. Dit beschrijft haar relatie met

Afb. 3 Kilmore Church, Dervaig, the Isle of Mull, Schotland.

Jezus en haar reis naar Zuid-Frankrijk en later naar Noord-Spanje. In 2016 verscheen *Maria Magdalena uit de verf* – een boek waarin ik 40 schilderijen over Maria Magdalena beschrijf bij de grote meesters van de Renaissance en bij de Vlaamse Primitieven.

Nu, in 2018, breng ik dit boek – *Maria Magdalena, de Lady van Glastonbury en Iona* – uit op 17 maart, St. Patrick's Day, de naamdag van St. Patrick die volgens de traditie het Keltisch christendom vanuit Ierland naar Europa bracht. Vrijwel direct na hem kwam St. Bridget, de beroemde Ierse abdis en heilige, die volgens de overlevering eveneens naar Britannia reisde en zich net als St. Patrick vestigde in Glastonbury.

De opbouw van het boek

Eerst staan Jezus en Maria Magdalena centraal: wie waren zij, wat leefden zij voor en wat zijn de bronnen waarin de meest oorspronkelijke woorden van Jezus en Maria te vinden zijn? Hoe denkt Jezus over de vrouw en het huwelijk? En ook: wie was Jozef van Arimathea die met Maria Mag-

dalena vrijwel direct na de dood van Jezus naar Glastonbury vluchtte?

Daarna komt de Keltische beschaving in beeld: waarom ontvingen de Kelten in Glastonbury Jozef van Arimathea en Maria met open armen? Wie waren de Kelten eigenlijk en wat geloofden zij? Sloot hun geloof aan bij dat van Jezus en Maria Magdalena?

Dan komt het deel waarin werkelijkheid en legendes rond Glastonbury verteld worden. De vraag naar de graal en haar geheimen rijst op. Is het Keltisch christendom hetzelfde als het esoterisch christendom of het graalchristendom? En wat wisten de katharen en de tempeliers van dit christendom? Moesten zij vanwege hun kennis van dit esoterisch christendom van het wereldtoneel verdwijnen?

Vervolgens wordt de verspreiding van het Keltisch christendom besproken en de belangrijkste heiligen die daarbij een rol hebben gespeeld. St. Patrick en St. Bridget verschijnen en daarna Columba, die zich vestigde op het Schotse eiland Iona, en Willibrord, die in Utrecht kerken stichtte en tot ver in Luxemburg en Duitsland grote invloed had. Ik onderzoek ook enkele sporen die het Keltisch christendom heeft nagelaten, bijvoorbeeld in de Dom van Utrecht of in De Bilt en omstreken.

Het laatste deel is een oproep dit meest oorspronkelijke christendom weer in ere te herstellen en in een nieuw jasje te steken.

Bijzondere reisgids

Ik reisde in de zomer van 2017 voor de vierde keer naar Glastonbury om de kracht van deze plek opnieuw te ervaren en enkele dagen op Bride's Mound, Wearyall Hill en bij de Chalice Well door te brengen. Ik wilde nogmaals de heilige berg, de 'Tor' beklimmen en deze keer ook de bijna 2000 jaar oude eiken bezoeken, Gog en Magog, de heilige bomen van de Kelten. Ik wilde in alle stilte bij de ruïnes van de Glastonbury Abbey zitten, tegenover de Lady's Chapel, het allereerste christelijke kerkje ter wereld.

Routebeschrijvingen om zelf naar deze belangrijke krachtplekken in Glastonbury te gaan, zijn te vinden in Hoofdstuk 11. Hierin staan plekken vermeld die niet in de gewone gidsen te vinden zijn.

Met een open blik

Ik nodig de lezer uit met een open blik dit boek te lezen, want veel dingen zijn nieuw en niets is zo moeilijk als het loslaten van oude, vastzittende denkpatronen.

Afb. 4 De Lady's Chapel, Glastonbury, eigen foto 2017.

Maar er is meer: 2018 vraagt dringend om een nieuwe kijkrichting – of moet ik zeggen: ‘voelrichting’ –, want het wordt tijd dat we de *wijsheid van het hart* serieus gaan nemen. De wetenschap heeft recentelijk aangetoond dat het hart eerder op een situatie reageert dan de hersenen en dat het hart ook meer signalen stuurt naar de hersenen dan andersom. Het hart heeft een heel eigen intelligentie en een heel eigen zenuwstelsel.

Als we *vanuit het hart* kijken naar het allereerste christendom, waarvan ik beweer dat sporen daarvan te vinden zijn in het oude Keltisch christendom, dan valt het hele instituut Kerk weg en kunnen we leven vanuit onze eigen spiritualiteit en onze eigen liefde. Dan gaan we zelfstandig de weg naar binnen, naar ons hart, waarin oeroude wijsheden te vinden zijn.

Leven met de oorspronkelijke woorden en daden van Jezus en Maria Magdalena wordt dan leven vanuit liefde. En dat is nu precies wat de toekomst van de mensheid nodig heeft.

Utrecht, 17 maart 2017

1 Het meest oorspronkelijke christendom

Er is ooit een ander, meer authentiek christendom geweest.

Inleiding

Met bovenstaande schuingedrukte zin wil ik graag dit boek beginnen. Ik ontdekte dat vrijwel direct na de dood van Jezus zijn geestelijk erfgoed naar Glastonbury in Somerset is gebracht. Er had nog geen vermenging plaatsgevonden met het geloof van de joodse gemeenschap in Jeruzalem. Ook de Romeinen die de christenen vervolgden, hadden nog geen invloed op het allereerste ‘christendom’ gekregen. De Romeinen hadden Engeland in die tijd immers nog niet veroverd.

Wie had Jezus’ oorspronkelijke woorden naar Glastonbury gebracht? Dat waren Jozef van Arimathea en Maria Magdalena. Zij vluchtten in 35, na de dood van Jezus, naar het Keltische Ynis Withrin, dat ‘Isle of Glass’ betekent, het latere Glastonbury. Jozef van Arimathea nam naast Maria Magdalena ook enkele familieleden mee en twaalf Nazareense discipelen. Hij stichtte in Glastonbury een Nazareense gemeenschap, geheel gebaseerd op de woorden en daden van Jezus Christus.

Historische bronnen uit de derde en vierde eeuw

Eminente geestelijken – zoals Eusebius, bisschop van Caesaria (260-340) en Hilarius van Poitiers (300-367) schreven al over de komst van enkele apostelen naar Glastonbury vlak na de kruisiging van Jezus. Dit schreven zij nog voor de tijd dat de Romeinse keizer Theodosius (346-395) in 391 alle evangeliën en teksten die niet tot de canon behoorden liet vernietigen en de bezitters van verboden teksten liet achtervolgen. In datzelfde jaar 391 is ook de omvangrijke bibliotheek in Alexandrië met de vele hermetische en gnostische geschriften bewust in brand gestoken.¹

Bisschop Eusebius en Hilarius van Poitiers plaatsden in hun geschriften de komst van deze eerste apostelen naar Glastonbury in de nadagen van de regering van Tiberius, de Romeinse keizer die in 37 stierf. Hilarius van Poitiers was de belangrijkste theoloog van het Westen in de vierde eeuw na Christus. Zijn geschriften vormen de oudste christelijke literatuur in Gallië. Hij ging er onder andere vanuit dat Jezus een mens was en dat pas bij de Doop in de Jordaan de goddelijke Christusgeest in Jezus

neerdaalde. Deze gezaghebbende geestelijken uit de derde en vierde eeuw melden het jaar 35 als het meest aannemelijke jaartal.

St. Gildas III (516-570), ook wel Gildas de Wijze genoemd, bevestigt deze bronnen in zijn *De Exidio Britanniae*. St. Gildas was een beroemde heilige uit Schotland. Schotland viel in zijn tijd nog geheel buiten het bereik van de machtige arm van Rome.

Vaticaanse kardinaal bevestigt dat Maria Magdalena naar Glastonbury ging

In de *Annales Ecclesiasticae* schrijft de Vaticaanse kardinaal Baronius in 1601 dat Jozef van Arimathea met zijn gezelschap, waaronder ook Maria Magdalena, Maria Salome, Maria Jacoba en Lazarus, in 35 na Christus naar Marseille voer en dat hij van daaruit verder naar Zuid-Engeland ging om daar het oorspronkelijk evangelie van Jezus te prediken.²

Als een *kardinaal* van het Vaticaan, die tevens *curator* van de Vaticaanse bibliotheek van de paus is, dit op schrift stelt, wil dat in mijn ogen zeggen dat zijn beweringen op betrouwbare documenten berusten. De curator van de Vaticaanse bibliotheek is immers niet alleen degene die de beschermer is van de bibliotheek, maar hij is ook degene die verantwoordelijk is voor de kennis die daarin is opgeslagen. De paus te Rome had er geen enkel belang bij te openbaren dat Maria Magdalena, Lazarus en anderen met Jozef van Arimathea mee naar Glastonbury waren gegaan – integendeel. Dit pleit in mijn ogen voor de betrouwbaarheid van de bron.

De opzet van dit boek

Als we nu willen weten welke boodschap Maria Magdalena en Jozef van Arimathea in ca. 35 na Christus naar Glastonbury brachten, dan moeten we eerst de meest oorspronkelijke woorden van Jezus zelf zien te vinden. Daarna moeten we kijken wie Maria Magdalena eigenlijk was en wat de band was tussen Jezus en Jozef van Arimathea.

Bovendien is de vraag van belang wat de Kelten die in Glastonbury leefden, geloofden en of hun geloof een goede wieg was voor het Keltische christendom. Hoe het verder ging met dit eerste en meest oorspronkelijke Keltische christendom en welke heiligen bij de verspreiding betrokken waren, wordt ook in dit boek behandeld.

Woorden van Jezus

Vooraf

Ik heb naast de ons bekende evangeliën uit het Nieuwe Testament met name evangeliën en teksten geraadpleegd die – behalve zeer oud – ook lange tijd verborgen zijn gebleven. Deze teksten zijn dus waarschijnlijk niet door mensenhand veranderd. Dat er met teksten in vroegere eeuwen ‘geknoeid’ werd, is bekend.³

De Nag Hammadi Geschriften

Het alleroudste, meest oorspronkelijke christendom is natuurlijk begonnen bij de woorden van Jezus zelf, die de ‘Christusdrager’ genoemd wordt. Een aantal van deze ‘woorden’ is teruggevonden in de Nag Hammadi Geschriften, oude teksten uit de eerste en tweede eeuw na Christus, die verborgen zijn geweest tot direct na de Tweede Wereldoorlog (december 1945) in het zand van de Egyptische woestijn bij Nag Hammadi. Het zijn geheel oorspronkelijke teksten.

In het Thomasevangelie uit deze geschriften vinden we bijvoorbeeld uitspraken van Jezus die hoogstwaarschijnlijk authentiek zijn. Thomas – hetgeen Tweeling betekent – was een zeer dierbare apostel van Jezus. Hij reisde na de dood van Jezus naar India om daar het Woord te verkondigen en de leer van Liefde te verspreiden. In dit Thomasevangelie zegt Jezus bijvoorbeeld: *Wie het Al denkt te kennen, maar niet zichzelf, blijft volkomen in gebreke.* Dit logion (woord) toont aan hoe belangrijk Jezus zelfkennis vond. Hier hebben we al direct een groot verschil met het latere katholieke christendom. Er is bij deze woorden van Jezus immers geen sprake van het willen stichten van een Kerk die zegt hoe het leven in elkaar steekt en hoe je je moet gedragen. Nee, Jezus heeft het hier over het grote belang van zelfkennis en dus van het zelf naar binnen kijken in je eigen ziel, naar je eigen daden en woorden. Hij roept tegelijkertijd op tot liefdevol zijn, vergeven en tot niet-oordelen. Hij gaat er dus vanuit dat elk mens een autonoom vermogen heeft tot zelfreflectie en dat hij of zij innerlijk weet wat goed en kwaad is en wat wijsheid is.

Jezus gaat uit van de absolute verantwoordelijkheid voor je eigen leven. Jij bent degene die moet kiezen. Heel modern dus eigenlijk. In het Westen is het Jean Paul Sartre geweest die in de jaren vijftig in Parijs voor het eerst opriep tot het dragen van de volle verantwoordelijkheid voor je eigen daden: geef niet de schuld aan een ander, de samenleving of de Kerk! Deze nieuwe levensopvatting deed bij ons pas haar intrede na

het debacle van de Tweede Wereldoorlog, toen heel Europa uit haar voegen hing en de autoriteit van het gezag van buitenaf begon te wankelen. Sartre was niet alleen de vader van het existentialisme,⁴ hij inspireerde ook de hele jaren zestig beweging van de Flower Power met haar leus 'love and peace'. Je eigen verantwoordelijkheid dragen sprak de jongeren aan die een vernieuwing van de maatschappij wilden met meer vrijheid en inspraak. De democratiseringsgolf en ook de opkomst van het feminisme gingen uit van meer vrijheid voor het individu, meer zeggenschap over de eigen daden. Wil je iets veranderen, wil je meer vrijheid? Dan moet je daar zelf iets aan doen en niet lijdzaam het gezag en de autoriteiten volgen. Jezus was dus eigenlijk zijn tijd ver vooruit. Ter illustratie nog een fraai citaat uit datzelfde evangelie van Thomas:

Jezus zei: Als zij die jullie leiden zeggen: Zie het Koninkrijk is in de hemel, dan zullen de vogelen des hemels jullie voor zijn. Als zij zeggen: Het is in de zee, dan zullen de vissen jullie voor zijn. Maar het Koninkrijk is binnenin jullie en buiten jullie. Als jullie jezelf kennen zullen jullie ook gekend worden en zullen jullie weten dat jullie zonen van de levende Vader zijn.

Thomas, logion 3

Dit is een beeldend pleidooi voor de vrijheid van het individu, voor zelf kiezen en handelen, voor een authentiek en autonoom mens worden.

Jezus kent eigenlijk maar één wet: *'Heb elkander lief.'* Dat staat ook in de ons bekende evangeliën geschreven. Deze wet geldt echter niet alleen voor de houding naar andere mensen toe, maar ook voor het liefdevol omgaan met jezelf. Het gaat bovendien om de liefde voor dieren en planten en om de zorg voor de aarde: respect en liefde voor al wat leeft.

Daden van Jezus

Natuurlijk zijn het niet alleen de woorden van Jezus, maar ook zijn daden en zijn levenswijze, die de aard van het oorspronkelijke christendom laten zien. Hij is de mens die tot volledige zelfrealisatie is gekomen. In hem was het mannelijke en het vrouwelijke in harmonie verenigd op alle niveaus. Hij was de antropos, de volkomen mens, zoals wij die allen in potentie in ons dragen. De boeddhisten noemen dit de boeddha-natuur van de mens of de volledig verlichte mens. In de esoterie wordt dit eigenlijke Zelf ook wel de 'Tweede mens' genoemd. Het is degene die opstaat als het ego niet langer regeert. De dichter Juan Ramon Jimenéz verwoordt dit prachtig in een klein gedicht dat mij zeer dierbaar is:

Ik ben niet ik,
ik ben degene
die aan mijn zijde gaat
zonder dat ik hem zie,
die ik soms bezoek
en soms vergeet.
Die zwijgt wanneer ik spreek,
die zachtmoedig vergeeft wanneer ik haat,
die wandelt waar ik niet ben,
die blijft staan als ik sterf.

Jezus verrichtte veel daden. Hij genas zieken, melaatsen en blinden; hij zat aan tafel met tollenaars en zondaars, bestreed de handelaars die in de grote Tempel van Jeruzalem geld probeerden te verdienen en sprak met en over de vrouw als gelijkwaardige. Hij kleepte zich eenvoudig en at geen vlees. Hij beledigde nooit iemand persoonlijk, maar spiegelde diens daden en sprak in gelijkenissen om duidelijk te maken wat hij bedoelde en wat de ander zou kunnen inzien. Hij gaf de ander volledig de vrijheid om de verantwoordelijkheid van zijn of haar daden zelf te dragen: *‘Wie zonder zonden is, werpe de eerste steen.’*

Afb. 5 Jezus wast Petrus' voeten, Julius Schnorr von Carolsfeld (1794-1872).

Geen voorschriften, rituelen of regels

Dat Jezus geen regels wilde opleggen en geen rituelen of gebeden wilde voorschrijven, blijkt uit logion 6 van het evangelie van Thomas.

Zijn leerlingen vroegen hem en zeiden tot hem: Wilt u dat wij vasten? En hoe zullen wij bidden en aalmoezen geven? En welke voorschriften over het eten moeten wij in acht nemen? Jezus zei: Lieg niet en doe niet wat je verfoeit, want voor de hemel zijn alle dingen openbaar.

Hij zegt dus dat zijn leerlingen alleen iets moeten doen uit vrije wil en omdat ze daar behoefte aan hebben en nergens anders om. Eerlijk zijn is daarbij van belang. Eigenlijk valt Jezus onder geen enkele religie te vangen. Hij is volkomen uniek. Als je hem per se met een bepaalde stroming in verband zou willen brengen, zou dat nog het beste kunnen met de geloofsopvatting en de levensstijl van de Essenen en wel bij hun therapeutische tak, die van de Nazareners. Jezus wordt ook wel 'Jezus de Nazarener' genoemd.

Hoogste energie van de kosmos

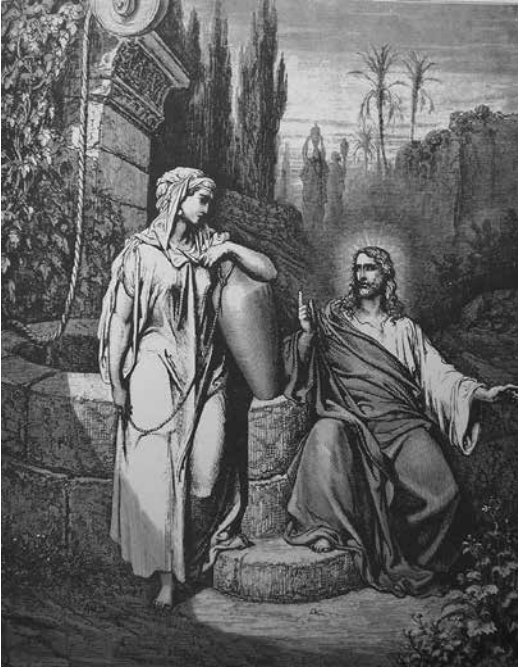
Jezus was niet alleen een volkomen mens, hij droeg volgens de Gnosis,⁵ na de Doop in de Jordaan ook de hoogste energie van de kosmos in zich. In de esoterie wordt deze goddelijke energie de Heilige Geest of de Zonne-Logos genoemd. Wij kennen deze hoge entiteit beter als Christus.

De Zonne-Logos kende alle dimensies en wetten van het universum. De 'wet' die hij echter nog niet kende, was die van de aardse dood. Het mysterie van de dood van het fysieke lichaam was voor hem versluierd. Geestelijke wezens sterven immers niet zoals mensen.

Op het moment van de dood van de mens Jezus aan het kruis leerde de Zonne-Logos ook deze 'wet' kennen. Toen pas kon zijn hoge goddelijke energie het fysieke lichaam van de mens Jezus volledig omvormen tot een energetisch lichtlichaam. Dit noemen we de 'Opstanding uit de dood'. Het Lichtlichaam van Jezus is het Opstandingslichaam.

In mijn boek over de Lijkwade van Jezus heb ik het verschijnsel van het lichtlichaam uitvoerig beschreven. Graag verwijs ik de geïnteresseerde lezer naar dit boek.⁶

Door de Opstanding uit de dood en het omvormen van het fysieke lichaam tot een Lichtlichaam, maakte de Zonne-Logos de weg vrij voor elk mens om zijn of haar eigen lichtlichaam te herstellen. De oervorm van het lichtlichaam van de mens werd namelijk op energetisch niveau

Afb. 6 De vrouw bij de waterput, gravure Gustave Doré (1832-1883).

weer toegevoegd aan het kwantumveld of het nulpuntenergieveld. Na de fysieke dood werd het voor de mens weer mogelijk op te stijgen naar andere dimensies in een lichtlichaam. In het lichtlichaam kan de mens 'reizen'.⁷

Graag gebruik ik het beeld van de vlinder uit haar cocon: de cocon blijft achter als een lege huls op aarde (het lijk) en de vlinder (het lichtlichaam) vliegt uit, de zon (geestelijke dimensies) tegemoet.

Het moment van de Opstanding van Jezus uit de dood is dus een van de belangrijkste momenten in de geschiedenis van de mensheid, zo niet het allerbelangrijkste moment. Dit moment wil de uit de dood opgestane Jezus delen met degene op aarde die hem het meest dierbaar was: Maria Magdalena.

Jezus en Maria Magdalena; Christus en Sophia

Jezus verschijnt na zijn fysieke dood en de opstanding in zijn Lichtlichaam als eerste aan Maria Migdal Eder, beter bekend als Maria Magdalena. Toeval? Nee, natuurlijk niet. Maria Magdalena is zijn wederhelft op aarde en in de kosmos. Zij is veel meer dan een apostel, zoals paus